

ÅLANDS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSMYNDIGHET

Prövningsnämnden

Norragatan 17, 22 100 Mariehamn

Tel. (018) 528600 växel, Fax. (018) 528601

E-post: kansliet@amhm.ax

Hemsida: www.amhm.ax

MILJÖTILLSTÅND

Beslut nummer Diarienummer

ÅMH-Pn 12/16 2016-118

Beslutsdatum

18.05.2016

Sökanden

Ålands landskapsregering

Infrastrukturavdelningen

Pb 1060

22111 Mariehamn

Ärende

Ålands landskapsregering, Infrastrukturavdelningen, ansöker om miljötillstånd för utbyte av landsvägsbro mellan Töftö och Gershholm i Vårdö kommun, den sk. "Vårdöbron". En ny bro uppförs norr om och invid den befintliga bron, som därefter rivs.

Tillståndsplikt följer av:

- 10 § landskapslag (2008:124) om miljöskydd, miljöskyddslagen.
- 6 kap. 15 § punkterna a, c och f vattenlag (1996:61) för landskapet Åland, vattenlagen.

Beslut

Miljötillstånd

ÅMHHM beviljar med stöd av 17 § 1 mom. miljöskyddslagen Ålands landskapsregering, Infrastrukturavdelningen, miljötillstånd för uppförande av en ny bro mellan Töftö och Gershholm norr om och invid den befintliga Vårdöbron, som därefter rivs.

Giltighet

Vattenföretaget ska vara utfört senast 5 år efter att detta beslut har vunnit laga kraft.

Ersättning

ÅMHM har prövat frågan om ersättning enligt 7 kap. 8 § vattenlagen. Myndigheten konstaterar att nedanstående tillståndsvillkor utgör sådant skydd att verksamheten inte kommer att orsaka sådan skada som ligger till grund för ersättning enligt 7 kap. 4 och 6 §§ i vattenlagen.

Miljökonsekvensbedömning

ÅMHM har övervägt behovet av miljökonsekvensbedömning i enlighet med 2 och 3 §§ i landskapsförordning (2006:86) om miljökonsekvensbedömning. Till underlag för detta beslut krävs inte en miljökonsekvensbedömning.

Villkor och föreskrifter

Tillståndsinnehavaren ska följa nedanstående villkor och föreskrifter utfärdade med stöd av 24 och 26 §§ miljöskyddslagen:

1. Arbetet ska planeras så att muddrings-/grävningsarbeten inte utförs under perioden 15 april – 31 augusti.

Om tillståndsinnehavaren ändå är tvungen att utföra grävningsarbeten under denna period ska skyddsgardiner användas, till den del det är ekonomiskt försvarbart och praktiskt möjligt, för att minimera grumling i det aktuella området.

Skyddsgardinerna kan avlägsnas eller flyttas när siktdjupet återställts.

Utfyllnad för vägbank kan ske även under 15 april – 31 augusti utan skyddsgardiner under förutsättning att bottenmaterialet är av sådan beskaffenhet att uppgrumlingseffekt är ringa.

4 § miljöskyddslagen, 4 kap. 1 och 4 §§ vattenlagen

2. Uppgrävd bottensubstans som inte används i broprojektet ska deponeras på land på ett sådant sätt att det inte kan spridas till vattenområde och i övrigt hanteras och placeras så att det inte kränker ett enskilt eller allmänt intresse.
4 kap, 1 och 4 §§ vattenlagen
3. Buller från verksamheten får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid permanent- eller fritidsbostad, samlingslokal, vårdinrättning eller liknande verksamhet än följande frifältsvärden:

- 60 dB LA_{eq} kl. 07-19 helgfri måndag till fredag

- 50 dB LA_{eq} kl. 19-22 samt
lördag, söndag och helgdag kl. 07-22
- 45 dB LA_{eq} övriga tider

För arbeten med begränsad varaktighet som spontning och pålning, tillåts 5 dBA högre värden. Vid enstaka kortvariga händelser, högst 5 minuter per timme, accepteras 10 dBA högre nivå. Detta gäller inte kvälls- och nattetid. I de fall verksamheten är av begränsad art och även innehåller kortvariga händelser får höjningen av riktvärdet uppgå till sammanlagt 10 dB(A).

Tillståndsinnehavaren ska på begäran av ÅMHM vid behov utföra mätning av bullernivån.

24 § a punkten miljöskyddslagen

4. Tillståndsinnehavaren ska utse en ansvarig person som är kompetent att övervaka verksamheten så att miljötillståndet följs. Personens namn och kontaktuppgifter ska meddelas till ÅMHM.

7 § miljöskyddslagen

5. Arbetet ska utföras så att vattenområdena och angränsande landområden utsätts för störningar i så liten utsträckning som möjligt. Tillståndshavaren är ansvarig för eventuella skador på egendom och andra men som förorsakats av vattenföretaget.

4 kap. 1 och 4 §§ vattenlagen

6. Tillståndsinnehavaren ska planera arbetet så att avstängning av farled sker under så kort tid som möjligt.

Det är tillståndsinnehavarens skyldighet att se till att avstängningen meddelas allmänheten och tydliggörs genom väl synliga skyltar och belysning under mörker. Tillståndsinnehavaren ska också se till att i god tid genom annons i lokaltidningarna och andra lämpliga informationsforum meddela om avstängningen av farleden under den berörda tidsperioden.

Därtill ska även andra berörda myndigheter och instanser, såsom Trafikverket, sjöräddningen och alarmcentralen, informeras om farledens avstängning.

4 kap. 1 och 4 §§ vattenlagen

7. Tillståndsinnehavaren ska inlämna en tidplan för rivningsarbetet till ÅMHM inom skäligen tid innan rivning av den gamla bron inleds. Tidplanen ska innehålla ungefärliga tidsangivelser för de olika

momenten för rivningen samt datum för inledande av rivning. ÅMHH ska också meddelas om när samtliga vattenföretag är avslutade och farleden åter öppnas för trafik.
24 § d punkten miljöskyddslagen

8. Avfallshanteringen ska följa landskapslagen om renhållning (1981:3) och skötas så att miljöförurening och olägenhet för människors hälsa förhindras.

Följande prioritetsordning ska iakttas för hantering av det avfall som uppstår i verksamheten:

- förebyggande,
- förberedelse för återanvändning,
- materialåtervinning,
- annan återvinning såsom exempelvis energiåtervinning samt
- bortskaffande.

Allt avfall och farligt avfall ska separeras och hållas åtskilda. Användbara föremål och ämnen ska tas tillvara och återanvändas i mån av möjlighet och avfall får endast överlåtas till godkänd mottagare.

Vid rivning av gamla bron ska spill av rivningsmaterial till vattenområdet minimeras.

24 § b punkten miljöskyddslagen, 8a - 9 §§ och 13 § renhållningslagen

Beslutsmotiveringar

Verksamheten och dess placering

Ålands landskapsregering har för avsikt att byta ut Vårdöbron belägen mellan öarna Töftö och Gersholm, samt bredda vägbanken öster om Gersholm, i Vårdö kommun. Behovet att uppföra en ny bro aktualiserades då skador på farbanan upptäcktes i samband med att farbanan skulle bytas ut och vattenisoleringen skulle förnyas på Vårdöbron. När vidare inspektioner och utredningar gjordes kunde det konstateras att det även fanns omfattande skador på pelare och pelarnas undervattensdelar samt bottenplattor. Skadorna är så omfattande att den nuvarande bron måste bytas ut i sin helhet och ersättas med en ny. Den befintliga bron rivs efter att den nya tagits i drift.

Den nya bron

Den nya bron anläggs drygt 13 m nordväst om den befintliga bron. För broprojektet finns en fastställd vägplan. Sundet mellan Töftö och Gersholmen är ca 300 m brett och har ett medel- respektive maxdjup på 12,5

m och 23,8 m vid platsen för den nya brons uppförande och brons längd är ca 339 meter.

Bron utförs som en kontinuerlig samverkansbro i 5 spann, med två parallella balkar av stål och samverkande farbana av betong. Bron utförs votad vilket innebär att balkhöjden kommer att variera. Balkarna är lägsta i mitten mellan brostöden.

Brobyggnadsprojektet inkluderar vattenföretag framförallt i form av utfyllnadsarbeten för breddning av vägbank öster om Gersholm, samt pålningsarbeten i vatten för den nya bron. Därtill kommer eventuellt sprängningsarbeten att ske på land i samband med anläggandet av landfästet mot Töftösidan. Den sammanlagda arean av bottenpåverkande verksamhet (vattenföretag) uppgår till ca 1340 m².

Den nya bron är planerad att anläggas mellan hösten 2016 och våren 2018. Bron kommer att förankras i berggrunden med sex brostöd. Två av brostöden anläggs på fast mark i strandzon (brons landfästen). De fyra återstående brostöden byggs i vattenmiljön så att stålplåtar borras ned i botten, i berggrunden, för varje brostöd. För varje brostöd gjuts dessutom en bottenplatta som förenar stålplåtarna. Bottenplattorna kommer att ligga under vattenytan och dess överkant anläggs på 1,5 m djup under medelvattnet (MW).

För att erhålla stabil grund för breddad vägbank öster om Gersholm kommer utfyllnad att göras med sprängsten på en bottenyta om maximalt 1000 m². Det är osäkert om bottensediment bestående av silt och lera finns på plats. Mjuka bottensediment behöver eventuellt massutskiftas och ersättas med sprängsten.

Rivning av den befintliga bron

Efter det att den nya bron är färdigbyggd kommer den gamla att rivas. Vid rivningen avlägsnas först farbanan, därefter avlägsnas den övre stålkonstruktionen och slutligen avlägsnas brostöden.

Rivningen av den gamla brons brostöd kommer att göras ner till strax ovanför bropelares bottenfundament (grundplattor) på botten av sundet. Maximalt upp till 1/3 av brostödens undervattendel kan också komma att lämnas kvar i vattenpelaren. Man räknar även med en viss förlust av rivningsmassor, betong, som hamnar på botten av sundet: förlust av ca 5% betong från farbanan och bropelares övervattendel och ca 30% förlust från bropelares undervattensdel. Dessa massor hamnar sorterat på havsbotten

runt platsen för den nuvarande brons bottenfundament. Betongmaterialet är inert avfall som inte förväntas påverka miljön eller vattenmiljön negativt. Om bropelarna tas bort i sin helhet utgör rivningsmaterialet på botten 1,1 % av tvärsnittsarean i sundet vid den befintliga brons läge. Om bropelarna tas bort till en tredjedel (1/3) av deras nuvarande undervattenshöjd kommer den sammanlagda tvärsnittsarean av rivningsmaterial och kvarlämnade brostöd istället utgöra 1,8 % av den totala tvärsnittsytan i den dominerande strömriktningen.

Vad gäller påverkan på genomströmningen i sundet konstaterar ÅMHHM att skillnaden mellan alternativen att bropelarna tas bort i sin helhet eller att bropelarna tas bort till en tredjedel är liten. Genom att lämna kvar en tredjedel av bropelarnas undervattensdel erhålls färre transporter av bortrivet material och kortare tid för bullrande arbeten jämfört med om bropelarnas undervattensdel skulle tas bort i sin helhet. ÅMHHM gör följaktligen bedömningen att en tredjedel av bropelarnas undervattensdel kan lämnas kvar. De kommer heller inte att utgöra ett hinder för samfärdsel eller nämnvärt påverka vattengenomströmningen.

Reglering av verksamheten

Grävningsarbeten i vattenområde förorsakar en uppgrumling av bottensediment och en lokal och temporär förändring i livsmiljön för växter och djur. Merparten av det sediment som suspenderas vid grävningsarbeten i vattenområden sjunker till botten inom ett dygn. Det finaste materialet sedimenteras dock under en betydligt längre tid, upp till en vecka eller längre beroende på ström- och vindförhållanden. I samband med anläggande av den nya bron kommer framförallt pålningsarbeten att förorsaka miljöförorening i form av grumling. Enligt ansökan är dessa verksamheter koncentrerade till perioden september-februari, dvs. huvudsakligen utanför den period då den biologiska aktiviteten, fisklek och fåglarnas häckning, är som störst och utanför sommarperioden då rekreation och friluftsliv är som populärast. Villkor 1 anger därför att Tillståndsinnehavaren planerar sitt arbete så att vattenföretag så som utfyllnad-, pålnings- och grävarbeten undviks under perioden 15 april – 31 augusti. Om Tillståndsinnehavaren ändå är tvungen att utföra grävningsarbeten under denna period ska skyddsgardiner användas, till den del det är praktiskt och ekonomiskt försvarbart, för att minimera grumling i det aktuella området. I sundet mellan Töftö och Gersholm är det strömt vilket medför att det kan vara svårt att hålla eventuella skyddsgardiner på plats.

Vad gäller utfyllnadsarbeten för vägbank ska tillståndsinnehavaren använda skyddsgardiner mellan perioden 15 april-31 augusti om bottenmaterialet är av sådan beskaffenhet att grumling uppstår. Det åligger således tillståndsinnehavaren att undersöka sedimentens kornstorlek innan

utfyllnadsarbeten påbörjas för att säkerställa att arbeten inte medför grumling. Eventuella skyddsgardiner ska inhägnas vattenområdet kring utfyllnaden samt sluta tätt mot botten. Skyddsgardiner kan avlägsnas då grumlande arbeten upphört och siktdjupet återställts till en rimlig nivå. Rimlig nivå refererar i detta fall till normala bakgrundsvärden eller nivåer som av annan välgrundad orsak innebär att risk för negativ påverkan på vattenkvalitet och närliggande akvatiska habitat är minimal eller obefintlig.

Enligt villkor 2 får muddermassor inte deponeras på land och inte heller användas på land eller i vattenområde på ett sådant sätt att de kan spridas i eller till vattenområde i enlighet med 3 § i landskapsförordning (2006:124) om hantering av jord- och muddermassor. Detta för att undvika spridning av näringsämnen tillbaka till vattenmiljön.

Vattenföretaget kommer att förorsaka miljöförorening i form av buller. I syfte att begränsa risk för negativ miljöpåverkan har myndigheten i enlighet med 24 § miljöskyddslagen i villkor 3 ställt villkor om högsta tillåtna ekvivalenta ljudnivåer för verksamheten. För arbeten med begränsad varaktighet som orsakar slagljud, liksom spontning och pålning, tillåts 5 dBA högre värden. Vid andra enstaka kortvariga händelser, högst 5 minuter per timme, kan tillfälligt accepteras 10 dBA högre ljudnivå. Sammanfattningsvis konstaterar ÅMHM att bullrande verksamhet generellt upplevs som mera störande under kvällstid, lördagar, söndagar och helgdagar. Därför tillämpas lägre bullerriktvärden under dessa tider för att minska negativ miljöpåverkan för närboende.

En ansvarig person med den kunskap som krävs för att övervaka verksamheten så att miljötillståndet följs måste enligt föreskrift 4 finnas för att fylla kravet på verksamhetsutövarens organisation i miljöskyddslagens 7 §.

Grävningsarbeten i vattenområden ska utföras så att vattenområdena och angränsande landområden utsätts för störningar i så liten utsträckning som möjligt. Tillståndsinnehavaren ansvarar enligt 7 kap. vattenlagen för skada eller olägenhet som uppstår till följd av vattenföretag. Tillståndsinnehavaren kan hållas ansvarig för inte obetydlig skada eller olägenhet på människors hälsa och på egendom om skadan eller olägenheten beror på genomförande av vattenföretag. Särskild hänsyn bör tas till risker för den sättfiskodling av regnbåge som finns 750 m sydväst om platsen för vattenföretaget. Verksamheten ska enligt villkor 5 utföras på ett sådant sätt så att uppgrumling av sedimenten är så liten som möjlig för att minimera risken för störningar i enlighet med 4 kap. 1 och 4 §§ i vattenlagen.

Farleden ska stängas av under byggnads- och rivningstiden. Avstängning behövs av arbetsmiljöskäl samt ur säkerhetssynpunkt för allmänheten. Vid både bygg- och rivningsskede är det därför ur säkerhetssynpunkt nödvändigt att förbjuda trafik under och i närheten av bron. Avstängning av farleden sker enbart för genomförande av samhällsnyttig verksamhet. Landskapsregeringen är farledsägare och kan därför själva fatta beslut om avstängning av farleden. Den berörda farleden är en grund farled som i första hand trafikeras av småbåtar och trafiktätheten kan betraktas som låg. Enligt villkor 6 åligger det tillståndsinnehavaren att på tillbörligt sätt informera allmänheten i god tid i enlighet med 4 kap. 1 och 4 §§ vattenlagen.

För att inte orsaka större förändringar i vattengenomströmningen i sundet måste den gamla bron rivras efter att den nya ersättande bron uppförts. Tillståndet som sådant har en giltighetstid om 5 år, vilket alltså anger tidsgränsen för när alla vattenarbeten ska vara färdiga. I syfte att få vetskap om då rivningsfasen av vattenföretaget inleds anger villkor 7 att tillståndsinnehavaren ska meddela ÅMHM inom skälig tid innan rivning inleds. Med skälig tid avses en period om 14 – 30 dagar i förväg. Samtidigt ska en tidplan för de olika momenten i rivningsarbetet inlämnas så att myndigheten har kännedom om vattenföretagets avslutningsfas. Prövningsmyndigheten kan enligt 24 § d punkten i miljöskyddslagen ange villkor för åtgärder efter att verksamheten upphört såsom iståndsättning och sanering av områden samt förebyggande av vidare utsläpp.

Villkor 8 anger hur tillståndsinnehavaren ska hantera avfall som uppkommer i samband med vattenföretaget. Avfall som uppkommer i verksamheten ska enligt 3b § landskapslag (1981:3) om renhållning beaktas enligt prioritetsordningen förebyggande, förberedelse för återanvändning, materialåtervinning, annan återvinning (t.ex. till energi) samt bortskaffande. Olika typer av avfall ska insamlas, sorteras och hållas avskilda från varandra i alla skeden av hanteringen, i den mån det är nödvändigt för att förebygga hälso- och miljörisker samt ordna avfallshanteringen på ett ändamålsenligt sätt enligt 8c § renhållningslagen. Vidare ska enligt samma lag allt avfall separeras och återvinnas om det är tekniskt möjligt.

Enligt renhållningslagens 8 d § får olika typer av farligt avfall inte spädas ut eller blandas sinsemellan eller med annat avfall eller andra ämnen, utom i det fall det är nödvändigt för återvinning eller bortskaffande av avfallet och det kan göras utan att orsaka skada eller fara för människors hälsa eller miljön.

Slutmotivering

Negativa miljökonsekvenser i samband med projektet bedöms vara tidsbegränsade till anläggnings- och rivningsskedet och därmed förväntas inga permanenta negativa konsekvenser av projektet. Inga kända känsliga eller värdefulla akvatiska habitat (pelagiska habitat eller bottenhabitat) är kända inom närområdet (inom 1 km) för den nya Vårdöbron. Inga potentiella lekområden för abborre, gädda, gös och mört är kända och bottenprofilen i sundet är inte lämplig för särskilt känsliga akvatiska habitat som ålgräs- eller kransalgshabitat. Utbytet av bron bedöms inte utföra en risk för att miljö kvalitetsnormer försämrans.

Områdets naturskyddsvärden har undersökts i den vägplan som ligger till grund för byggprojektet inklusive ombyggnaden av vägavsnitt som ansluter till broprojektet. De vattenföretag som är föremål för denna prövning utgör i sig inget direkt hot för områdets naturskydd. Vattenomsättningen genom sundet bedöms inte försämrans genom att den nya bron anläggs och den gamla bron rivs, även om små lokala skillnader i strömningshastighet kan förväntas runt nya bropelare och kvarlämnade massor (förlorade rivningsmassor) på botten av sundet.

Projektet bedöms inte medföra några relevanta negativa miljökonsekvenser på den fiskodling som befinner sig ca 750 m sydväst om den befintliga bron och ägs av Ålands Fiskförädling Ab. Fisk med simblåsor är känsliga för undervattensbuller, men de nivåer som kan bli aktuella vid utbytet av Vårdöbron bedöms inte kunna medföra skada på fisken. Detta beror på att eventuell sprängning inte sker i vattnet. Sprängningen kommer också att ske i riktning längs med väglinjen så vibrationer är riktade åt ett annat håll än fiskodlingen. Slutligen kommer sprängsalvor att täckas med gummimattor, vilket minskar luftstötsvågorna. Negativa miljökonsekvenser på fiskodlingen till följd av en försämrad vattenkvalitet genom grumling bedöms heller inte troliga. Den grumlande verksamheten för utbytet av Vårdöbron begränsas framförallt till pålningen av fyra vattenstående brostöd som borrar ned i botten (dvs. i berggrunden). Pålning minskar risken för grumling. Dessutom kommer eventuellt grumlat vatten även under missgynnande meteorologiska förhållanden att spridas mot Bussöfjärden och inte mot sydväst där fiskodlingen är lokaliserad.

I det omedelbara verkningsområdet för bron finns inga kända fornlämningar. För att säkerställa att eventuella fornlämningar inte kommer till skada under anläggningsarbetet är det viktigt att säkerställa att inga fornlämningar finns på botten kring byggarbetsplatsen innan arbetet inleds.

För verksamheten har fastställts villkor som förhindrar, förebygger och begränsar negativ miljöpåverkan, i enlighet med miljöskyddslagens 4 §, samt minskar företagets negativa inverkan på enskilda och allmänna intressen enligt 4 kap. 1 och 4 §§ i vattenlagen. Vid fastställandet av dessa villkor har nyttan av de föreskriva åtgärderna vägts mot kostnaderna för sådana åtgärder. Med iakttagande av de i tillståndet givna tillståndsvillkoren kan vattenföretaget förverkligas i enlighet med miljöskyddslagen och övrig lagstiftning som nämns i 10 § samma lag.

Med ovanstående motivering konstaterar ÅMHM att det är utrett att samtliga förutsättningar för tillstånd i miljöskyddslagen och i vattenlagen samt i bestämmelser som utfärdats med stöd av dessa är uppfyllda.

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs avgift i enlighet med § 3 Ålands Landskapsregerings beslut (2016:8) om taxa för ÅMHM.

Vattenföretag: Bro, vägbank eller transportanordning	€	5075,00
Annonskostnad	€	315,08
<hr/> Totalt *	€	5390,08

* Annonskostnad för delgivning av beslutet tillkommer.

Bilagor

1. Ärendehantering
2. Besvärсанvisning

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet,

Ordförande Ulrika Sandell
Prövningsnämnden

Föredragande Mikael Stjärnfelt
Miljöskyddsinspektör

ÄRENDEHANTERING

Ansökan

Ärendet har inletts vid ÅMHM 9.2.2016.

Delgivning av ansökan

Ansökan delgavs offentligt under tiden 15 mars – 12 april 2016 på ÅMHM:s samt Vårdö Kommuns anslagstavlor. Delgivning gjordes också genom annons i tidningen Åland 15.3.2016. Vid delgivningen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovannämnda tid.

Yttranden

Inga yttranden har inkommit under tiden för offentlig delgivning.

Utlåtanden

ÅMHM har inte begärt några utlåtanden.

Bemötande

Ärendet har inte tillförts material av annan än sökanden.

Delgivning av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet delges offentligt genom annons i tidningen Åland och ÅMHM:s anslagstavlor och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på kommunkansliet och ÅMHM:s kansli. Beslutet finns även tillgängligt på internet på Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets hemsida, www.miljohalsoskydd.ax. Vid delgivningen framgår att sakägare kan anföra besvär över beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.